

Retningslinjer for tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap Os kommune 2026

Vangrøftdalen og Kjurrudalen, inkludert bygdenære setre,
Nørdervollia og Sætersjøen.

Foto: Randi Brænd

Formålet med tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap er å bidra til å sikre verdier knyttet til kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Retningslinjene gjelder for 2026 og er utarbeidet i samsvar med:

- «Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap».
- «Områdeplan for Vangrøftdalen og Kjurrudalen utvalgte kulturlandskap» – vedtatt 22.04.2021.
- Tiltaksplan for Vangrøftdalen og Kjurrudalen utvalgte kulturlandskap 2025 -2028

Søknadsfrist 1. mai:

Tiltaket skal normalt ikke være påbegynt før søknaden er behandlet.

Tilskudd til setring med melkeku/ammeku (årlig tiltak) skal også omsøkes før setersesongen starter. Anmodning om utbetaling av tilskudd gjøres etter at setersesongen er avsluttet.

Hvem kan søke:

Grunneiere, rettighetshavere og beitebrukere innenfor det definerte området.

Søknad:

Søknadsskjema er elektronisk, og leveres via Altinn. Her må du velge mellom to ulike skjema;

- Søknad om tilskudd til **engangs-/investeringstiltak** (eks. istandsetting av bygninger, rydding av utmarksbeiter, arrangement)
- Søknad om tilskudd til **drift/årlig tiltak** (eks. søknad om setertilskudd, årlig skjøtsel av restaurerte arealer)

Søknaden behandles av Os kommune. Link til søknadsskjema:

<https://www.altinn.no/skjemaoversikt/landbruksdirektoratet/utvalgte-kulturlandskap-i-jordbruket/>

Krav til søknadene:

- Beskrivelse av tiltaket
- Kart med inntegning og ev. beskrivelse av tiltaket
- Kostnadsoverslag (gjelder ikke tiltak der det skal bestilles plan for skjøtsel eller plan for istandsetting av bygninger)
- Skriftlig tillatelse for gjennomføring av tiltaket fra eier og eventuelle rettighetshavere
- Bilder der det er aktuelt

Dersom tilskuddsmottaker ikke har fradragsrett for inngående merverdiavgift, kan merverdiavgift inngå i kostnadsoverslaget og i grunnlaget for beregning av tilskudd.

Godtgjøring for egeninnsats:

- Person: 350 kr/time
- Person med motorsag: maks 450 kr/time
- Person med traktor/maskin: maks 900 kr/time
- Person med gravemaskin: maks 1 200 kr/time

Leiekjøringspriser fra Norsk Landbruk og Bedre Gårdsdrift kan brukes som veiledende, inntil maksbeløpet.

Vilkår:

I vedtak kan det settes vilkår i samsvar med forskriftens bestemmelser og formålet med ordningen. Det kan også settes vilkår i henhold til andre lover og forskrifter som tiltaket kommer inn under.

Kriterier for vurdering av søknader:

Område- og tiltaksplan for Vangrøftdalen og Kjurrudalen utvalgte kulturlandskap ligger til grunn ved vurdering av søknadene. Områdeplanen ble vedtatt av Os kommunestyre 22. april 2021, og er et overordnet dokument med et 10-årig perspektiv. Tiltaksplanen har et 4-årig perspektiv. Ny tiltaksplan for 2025-2028 er vedtatt av Os kommunestyre 20. mars 2025. Tiltaksplanen beskriver tiltak, kostnader og aktuelle finansieringskilder. Prioritering av tiltak framgår av tiltaksplanen

Tiltak og satser:

Årets tildeling er på 1 million kroner

Tiltak: D = tilskudd til drift (årlige tiltak), E = engangstiltak (investering)		Satser/ kroner
Tilskudd til aktive setre med melkeproduksjon:		
D	Seterdrift med dyr på utmarksbeite i min. 5 uker (levering av melk fra seter)	15 000,- per seter/år
E	Tilskudd til strømaggregat eller solcelleanlegg på setre som ikke har mulighet til å koble seg til fast strøm.	Inntil 50 % av godkjente kostnader, maks 200 000,- per seter
E	Tilskudd til seterfjøs: maks 200 000,- per seterfjøs	Inntil 70 % av godkjente kostnader
E	Tilskudd til sporingsenheter og digitale gjerder til seterbesetninger (abonnement dekkes ikke)	Inntil 50% av godkjente kostnader
E	Andre tiltak for å opprettholde seterdrift	Inntil 50% av godkjente kostnader
Tilskudd til setre med ammekyr		
D	«Seterdrift» med ammekyr på utmarksbeite i min. 5 uker (min. 6 ammekyr)	10 000,- per seter/år
E	Andre tiltak for å opprettholde «seterdrift» med ammeku (minimum 6 ammekyr)	Inntil 50% av godkjente kostnader
E	Tilskudd til sporingsenheter og digitale gjerder til ammekubesetninger (abonnement dekkes ikke)	Inntil 50% av godkjente kostnader
Beitetiltak småfe*		
E	Sanketrøer, sperregjerder og andre felles tiltak (beitelag skal stå som søker)	Inntil 70% av godkjente kostnader
E	Tilskudd til digitale gjerder for småfe	Inntil 50% av godkjente kostnader, inntil 70 % dersom beitelag står som søker
E	Tilskudd til sporingsenheter for småfe	Inntil 70% av godkjente kostnader
*Vurderes i sammenheng med tilskudd til tiltak i beiteområder (maks samlet tilskudd inntil 70%).		
Tilskudd til skjøtsel av arealer:		
E	Rydding av gamle slåttemarken i utmark, inkludert elvesletter* - Manuelt arbeid - Maskinell rydding (ryddeaggregat/beitepusser og lignende)	Inntil 3 500,- per daa Inntil 1 500,- per daa Inntil 75 % av godkjente kostnader, inntil 100 % der lag/forening søker
E	Rydding av utmarksbeite og krøtterstier i områdene rundt setre med aktiv drift**	Inntil 3 500,- per daa
D	Slått og vedlikehold av utmarksslåtter, elvesletter og andre tiltak for gjenåpning av landskapet der det går beitedyr**	Inntil 3 000,- per daa
D	Tilskudd til slåttemark- registrert som naturtype Aarealer som <u>ikke</u> får tilskudd gjennom andre ordninger slik som f.eks. RMP Slåttemarkene skal ikke jordarbeides, gjødsles eller sprøytes med plantevernmidler	Inntil 1500,- per daa
*Det skal utarbeides en skjøtselsplan der kostnader per daa for rydding og skjøtsel er angitt i skjøtselsplanen. Plan bestilles av kommunen og dekkes med midler fra UKL-ordningen, dersom ikke annet er avtalt. **Tilskuddssats vurderes skjønnsmessig ut fra framkommelighet, mengde arbeid og hva slags utstyr som skal brukes.		

Tilskudd til bevaringsverdige bygninger og andre kulturminner:		
E	Trua/sjeldne bygningstyper (løer, avkjølinger, staller, buer og bygninger med høy kulturminneverdi, f.eks. båsmurer).	Inntil 80 % av godkjente kostnader*
E	Øvrige bevaringsverdige bygninger	Inntil 60% av godkjente kostnader
E	Andre kulturminner	Inntil 60% av godkjente kostnader
Det skal utarbeides tilstandsrapport og kostnadsoverslag. Rapport/kostnadsoverslag bestilles av kommunen og dekkes med midler fra UKL-ordningen, dersom ikke annet er avtalt.		
** Det kan vurderes inntil 100% i særskilte tilfeller. Vurderes ut fra byggets verdi, eiers egennytte og betydning for allmenne interesser. Eks. der et lag/forening står for tiltaket med grunneiers tillatelse.		
Annen næringsaktivitet:		
D	Drift av Utistuvollen seterkafe, årlig støtte	20 000,-
E	Andre næringstiltak som fremmer formålet (investeringer)	Inntil 50% av godkjente kostnader
Andre tiltak som fremmer formålet med ordningen		
E	Arrangement, fagdager, fagmøter o.l.	Inntil 100% av godkjente kostnader, vurderes etter ev. fradrag av inntekter
E	Skilting, informasjon, formidling.	Inntil 100 % av godkjente kostnader
E	Andre områdetiltak, kartlegging, dokumentasjon mv.	Inntil 100 % av godkjente kostnader
E	Tilskudd til digitale gjerder og sporingsenheter til storfe som ikke går sammen med melk- eller ammekubesetning på seter.	Inntil 50% av godkjente kostnader, 70% dersom beitelag søker

Felles tiltak	
Felles tiltak/prosessmidler (kjøp av tjenester til planer, fagdager o.l.)	Ramme: 50 000,-
Synliggjøring/ informasjon/ rekruttering i samarbeid med skolene og faglagene	15 000,- (4-års periode)
Kartfesting og digitalisering av skjøtselsplaner og utmarksregistreringer (felles tiltak der kommunen står som søker)	80 000,- (4-års periode)

Tilskudd til sporingsenheter/digitale gjerder:

Prioritet:

1. Storfebesetninger som ikke har fått tildelt tilskudd eller lav tildeling tidligere
2. Enheter til storfe og småfe der beitelaget står som søker
3. Andre søkere

Søkere som har innhentet tilbud og får levert utstyr til 2026 sesongen prioriteres.

Arbeidsfrist:

Det gis 3 års arbeidsfrist. Kommunen kan, etter søknad forlenge arbeidsfristen, men ikke utover 5 år fra tilskuddet ble innvilget.

Utbetaling:

Søker må levere utbetalingsanmodning via Altinn før kommunen kan betale ut tilskuddet. Regnskapsoversikt og rapport for hvordan tiltaket er utført skal leveres ved anmodning om sluttutbetaling. Eget arbeid skal dokumenteres med timelister. Det settes vilkår for utbetaling av tilskudd avhengig av type tiltak.